

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 21CoP/38/2025
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7718200022
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 08. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Antónia Kandravá
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2025:7718200022.7

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Antónie Kandravej a členov senátu JUDr. Elišky Har Tzvi a JUDr. Moniky Tobiašovej vo veci maloletej N. X., narodenaj X.X.XXXX, zastúpenej kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny T., dieťa rodičov: matka P. W., narodená XX.X.XXXX, bytom O. XXX, XXX XX X. pri V., zastúpená: JUDr. Miloš Kunec, advokát, Strojárska 113, Snina, otec I. X., narodený XX.X.XXXX, bytom Y. XXX, U., zastúpený: JUDr. Martina Čelková, advokátka, Štefánikova 22, Humenné, v konaní o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletemu dieťaťu, o odvolaní oboch rodičov proti rozsudku Okresného súdu Michalovce č. k. 23P/1/2018-965 zo dňa 13.02.2024, takto

rozhodol:

I. Potvrdzuje rozsudok vo výrokoch I., II. v spojení s dopĺňacím rozsudkom č.k. 23P/1/2018-1011 zo dňa 11.2.2025.

II. Mení rozsudok vo výrokoch III., IV., V., VI. tak, že matka je oprávnená a povinná stretávať sa s maloletou N.:

- v každom nepárnom kalendárnom týždni v piatok od 16.00 hod. do nedele do 18.00 hod.,
- počas Vianočných sviatkov v každom nepárnom kalendárnom roku od 27.12. od 9.00 hod. do 30.12. do 18.00 hod.,
- v každom párnom kalendárnom roku od 24.12. od 9.00 hod do 26.12. do 10.00 hod.,
- v každom nepárnom kalendárnom roku počas Veľkonočných sviatkov, v čase od Veľkonočného piatku od 9.00 hod. do Veľkonočnej soboty do 18.00 hod.,
- v každom párnom kalendárnom roku v čase od Veľkonočnej nedele od 9.00 hod. do Veľkonočného pondelka do 18.00 hod..

Matka je oprávnená maloletú N. v určený čas prevziať v mieste bydliska otca a po ukončení styku v určenom čase ju odovzdať otcovi v mieste jeho bydliska.

Otec je povinný maloletú N. na styk s matkou riadne pripraviť, odovzdať a prevziať ju v mieste svojho bydliska.

Matka je povinná zabezpečiť, aby počas styku nebola maloletá v kontakte s mačkou a pobyt prebiehal bez prítomnosti mačky v priestoroch - v domácnosti matky.

III. Obaja rodičia sú povinní v prípade, že styk z vážnych dôvodov sa nebude môcť uskutočniť, oznámiť túto skutočnosť druhému z rodičov minimálne 24 hod. pre začatím určeného styku.

IV. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

I. Predmet konania

1. Predmetom konania je úprava výkonu rodičovských práv a povinností k maloletej N.. Rodičia sa pred začatím konania a ani v priebehu konania sa nedohodli o úprave výkonu rodičovských práv a povinností k maloletej. Matka žiadala, súd zveril maloletú do jej osobnej starostlivosti, otcovi určí výživne a upraví styk otca s maloletou. Otec navrhoval, aby súd zveril maloletú do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov a upravil stretávanie počas sviatkov a prázdnin následne žiadal zveriť maloletú do svojej osobnej starostlivosti, matku zaviazat' výživným a upraviť styk matky s maloletou.

II. Obsah napadnutého rozhodnutia

2. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom rozhodol cit.:

I./ Zveruje maloletú N. X., nar. X.X.XXXX do osobnej starostlivosti otca.

II./ Právo zastupovať maloletú a spravovať jej majetok majú obaja rodičia.

III./ Matka je oprávnená stretávať sa s maloletou N. X., nar. X.X.XXXX každý nepárny týždeň kalendárneho roka v čase od piatka od 16.00 hod. do nedele do 16.00 hod.

IV./

- Počas vianočných sviatkov je matka oprávnená stretávať sa s maloletou každý rok od 25.12. od 12.00 hod. do 26.12. do 18.00 hod.

- Na Nový rok je matka oprávnená stretávať sa s maloletou každý rok 1. januára od 9.00 hod. do 18.00 hod.

- Počas veľkonočných sviatkov je matka oprávnená stretávať sa s maloletou každý rok od veľkonočnej nedele od 12.00 hod. do veľkonočného pondelka do 18.00 hod.

V./ Matka maloletú prevezme od otca v stanovenom čase v mieste bydliska otca a v stanovenom čase maloletú otcovi odovzdá v mieste bydliska otca.

VI./ Otec je povinný maloletú na styk s matkou pripraviť vždy riadne a včas.

VII./ Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

3. Súd svoje rozhodnutie odôvodňuje tým, že je v najlepšom záujem maloletej, aby bola zverená do osobnej starostlivosti otca. Otec má vytvorené vhodné podmienky pre pozitívny vývoj maloletej a zabezpečuje starostlivosť o ňu po všetkých stránkach na veľmi dobrej úrovni. Zároveň bolo preukázané, že manželka otca je pre maloletú dôležitou vzťahovou osobou, s ktorou maloletá rieši záležitosti, ktoré ju trápia. Súd prihliadol aj na názor maloletej, ktorá uviedla, že chce naďalej ostať v starostlivosti otca, matku chce navštevovať každý druhý víkend, chce, aby naďalej ostalo zachované aktuálne usporiadanie rodinných vzťahov. Súd ako výrazné pochybenie zo strany matky pri zabezpečovaní starostlivosti o ňu vníma fakt, že matka napriek vedomosti o alergii maloletej, neizoluje maloletú od domácich zvierat (mačiek), čím v dôsledku nezodpovedného postoja matky dochádza k zhoršovaniu zdravotného stavu maloletej počas realizácie pobytov maloletej v domácnosti matky. Ďalšie výrazné zlyhanie matky ohľadne jej rodičovských povinností vníma súd v tom, že matka napriek právoplatnému súdному rozhodnutiu o jej vyživovacej povinnosti k maloletej, si vyživovaciu povinnosť vôbec neplní, pričom je riadne zamestnaná, dosahuje príjem, ale na výživu maloletej vôbec neprispieva. Ako ďalšie hrubé pochybenie matky vo vzťahu k maloletej súd vníma fakt, že matka pred výsluchom maloletej pred súdom, dala maloletej nereálne prísluby ohľadne toho, ako bude fungovať, ak bude zverená do jej osobnej starostlivosti, dieťa týmto sľubom uverilo a malo nereálnu predstavu o dochádzke do školy, stretávaní sa s otcom kedykoľvek bude chcieť a o výletoch každý víkend. Po ozrejmnení reálneho stavu zo strany kolíznej opatrovníčky a sudkyne sa maloletá vyjadrila, že chce, aby veci ostali usporiadané tak ako sú. Matka tak maloletú

zbytočne zmiatla a uviedla ju do omylu vytvorením nereálnej predstavy a poskytnutím nespiteľných sľubov. Vo vzťahu k úprave styku má za to, že dieťa má stráviť víkendy s oboma rodičmi, rovnako sviatky a prázdniny v rovnakom rozsahu. Ďalej súd uviedol, že styk matky s maloletou sa realizovalo v zmysle neodkladného opatrenia a takto upravený styk je dostatočný a primeraný, aby si mohli pestovať vzájomný vzťah.

4. Súd svoje rozhodnutie odôvodňuje právne s poukazom na ustanovenia §§ 25 ods. 1, 2, 26 a § 36 a § 24 ods. 4 Zákona o rodine.

5. O trovách konania súd rozhodol podľa ust. § 52 Civilného sporového poriadku. Súd uviedol, že nezistil dôvody, pre ktoré by mal priznať žiadajúcemu otcovi náhradu trov konania.

6. Doplnčiacím rozsudkom, č. k. 23P/1/2018-1011 zo dňa 11.02.2025 súd rozhodol tak, že :

„I./ Zaväzuje matku povinnosťou prispievať na výživu maloletej N. X., nar. X.X.XXXX, sumou vo výške 150 Eur mesačne, ktoré je matka povinná platiť k rukám otca, vždy do 20-teho dňa v mesiaci vopred, od vykonateľnosti tohto výroku rozsudku do budúca.

II./ Tým mení rozsudok Okresného súdu Michalovce č. k. 23P/1/2018-872 zo dňa 23.8.2022 v časti úpravy vyživovacej povinnosti matky k maloletej.“

7. Súd rozhodnutie odôvodňuje s poukazom na ust § 36 ods. 1, § 24 ods. 1 Zákona o rodine a § 225 ods. 1 CMP. Poukazuje na to, že výška výživného nebola medzi rodičmi sporná a obaja žiadali zveriť dieťa do svojej osobnej starostlivosti a priznať výživné vo výške 150 eur mesačne. Dňa 11. 02. 2022 žiadal otec určiť výživné vo výške 150 eur mesačne. Súd rozhodol a určil výživné do budúca od vykonateľnosti výroku rozsudku.

III. Obsah odvolaní a vyjadrenia k odvolaniam

8. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podala odvolanie matka v celom rozsahu, a to proti rozsudku zo dňa 13.02.2024. Proti doplnčiacemu rozsudku odvolanie matkou nebolo podané. Matka v podanom odvolaní uvádza, že súd dospel na základe vykonaných dôkazov, ktoré vykonával roky k nesprávnemu právnemu záveru. Poukazuje na to, že od rozhodnutia súdu odvolacieho, ktorým bol zrušený pôvodný rozsudok, ktorým dieťa bolo zverené do starostlivosti matky a kedy odvolací súd považoval nedostatočne zistený skutočný stav vykonal iba jediný dôkaz, a to výsluch maloletej N., a to na základe tohto výsluchu a vyjadrenia pracovníčky úradu práce rozhodol, a to v úplnom rozpore so svojimi závermi z roku 2022. Vykonaním jedného dôkazu nemôže súd diametrálne zmeniť svoj názor ako to súd urobil vo svojom rozhodnutí. Súd poukazuje na závery znaleckého posudku č. 66/2021 T. I. I., z ktorého vyplýva, že maloletá chce byť oveľa viac času s matkou a vzhľadom k jej veku a pohlaviu inklinuje viac k matke a preferuje matku, chýba jej a potrebuje ju. Ďalej poukazuje na zistenia znalkyne, ktorá poukazuje na manipuláciu s maloletou súčasnou manželkou otca, manželka opakovane dieťaťu podsúva, že starostlivosť u matky nie je dobrá, nestrihá jej nechty, ani sa s ňou nemodlí a pod. Čo môže teda tento smer devalvácie matky v budúcom vývoji maloletej ovplyvniť. Maloletá nemá bezpečné prostredie na prejavenie vzťahu k matke a opakovane sama vyjadrila svoj názor, že chce byť u matky. Ďalej poukazuje na to, že otec pracuje v B., teraz pracuje na nejakej zákazke, a teda starostlivosť prenecháva inej osobe. Navrhuje, aby odvolací súd zrušil rozhodnutie súdu prvej inštancie, pretože rozhodnutie vychádza z nesprávneho skutkového stavu veci a z nesprávneho právneho posúdenia.

9. Proti výroku rozsudku III, IV. podáva otec odvolanie (výroky o úprave styku). V odvolaní uvádza, že pochybenie zo strany súdu vníma pri rozhodnutí o úprave styku a súd považuje styk za primeraný, dostatočný na to, aby si mohla dcéra vypestovať vzťah s matkou. Otec poukazuje na to, že v dôsledku kontaktu maloletej s mačkami, s ktorými je maloletá v kontakte iba u matky dochádza k zhoršeniu jej zdravotného stavu. Je potrebné tento styk výrazne obmedziť, a to až do doby kým matka nepreukáže zmenu podmienok, ktorý bude počas styku. Matka však od pojednávania a o nutnosti eliminovať alergický prvok v domácnosti, kde sa maloletá zdržiava nič neučinila. Odmieťa sa vzdať mačky, ktorú má v domácnosti napriek tomu, že maloletá trpí častými kašľom a alergickými prejavmi a doslova ju ohrozuje vznikom astmy. Je pre ňu neprijateľné, aby u matky strávila každý druhý víkend. Navrhuje, aby bol zmenený rozsudok o úprave styku tak, že sa bude matka s maloletou stretávať každú nepárnu

sobotu od 9.00 do 17.00 hod. Zároveň priložil k rozhodnutiu upovedomenie o začatí exekúcie proti matke za neplatenie výživného.

10. Proti doplniaciemu rozsudku rodičia odvolanie nepodali , teda proti výrokom o výživnom.

11. Kolízny opatrovník vo svojom písomnom vyjadrení k odvolaniu uviedol, že má za to, že z obsahu odvolania ani nie je jasné, s čím konkrétne matka nesúhlasí, z obsahu odvolania vyplýva, že matka namieta výsluch maloletej. Kolízny opatrovník uvádza, že s rodinou bol vypracovaný plán sociálnej práce s rodinou, na ktorom sa otec s manželkou podieľali a spolupracovali v plnej miere. Maloletá bola vypočutá pred posledným pojednávaním viackrát, jednak po víkendoch u matky, otca vždy za prítomnosti ďalšieho kolízneho opatrovníka. Maloletá sa vyjadrila, že situácia a rodinné nastavenie je pre ňu vyhovujúce a nechce nič meniť. Uvádzala, že mamku ľúbi, ale nechce tam žiť, lebo má konfliktný vzťah s terajším partnerom a dochádza k mnohým hádkam a nepokojom. Počas práce s rodinou matka ignorovala predvolanie a telefonáty z tunajšieho oddelenia, nespocovala a nedostavovala sa na predvolané stretnutia. Počas celého obdobia sa o školskú dochádzku maloletej nezaujímal. Za neprípustné klamlivé vyjadrenie matky o tom ako bude prebiehať starostlivosť o dieťa v prípade, ak bude zverená matke, matka maloletej nenaznačila, že chce byť v starostlivosti matky, začala uvádzať nereálne myšlienky, ktorými matka chcela maloletú ovplyvniť. Prezentovala aj prísľuby nezlučiteľné s bežným a reálnym životom. Kolízny opatrovník považuje za hrubé porušenie starostlivosti matky fakt, že bola upovedomená, otcom, súdom na pojednávaniach, že trpí maloletá alergiou na mačky a je dosť dôležité, aby sa tento alergén alebo vznik alergie odstránil alebo príčina alergie. Matka uvádzala, že mačky zamyká, avšak bolo preukázané počas rozhovoru s maloletou, že mačky sú vždy prítomné v byte a matka ich zatvára do šatníka. Rovnako poukazuje na to, že matka si svoju vyživovaciu povinnosť neplní. Vzhľadom k tomu, že matka neodstránila mačky z obydlija, ktoré spôsobujú neustále zhoršovanie zdravotného stavu, kolízny opatrovník má za to, že je potrebné upraviť styk matky s maloletou v takej miere a rozsahu, aby nedochádzalo k zhoršeniu jej zdravotného stavu.

12. K podaniu kolízneho opatrovníka sa rodičia písomne nevyjadrili.

IV. Hodnotenie odvolacieho súdu

13. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) ako súd odvolací po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 C.s.p.), oprávnenými subjektami - účastníkmi konania v ktorých neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 C.s.p.) proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 2 v spojení s § 357 písm. d/,g/ C.s.p.) po skonštatovaní, že podané odvolania majú zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 C.s.p.) a že odvolatelia použili zákonom prípustné odvolacie dôvody), preskúmal napadnuté rozhodnutie bez viazanosti rozsahom (§ 65 CMP) a dôvodmi odvolania (§ 66 CMP), s prihliadnutím na prípadné vady konania iba ak by mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, ktoré ale nezistil (§ 67 CMP), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 329 ods. 1 C.s.p.), keď deň vyhlásenia rozsudku bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli súdu a v elektronickej podobe na webovej stránke súdu v ten istý deň, ako sa vyvesil na úradnej tabuli a dospel k záveru, že boli splnené podmienky pre potvrdenie rozsudku podľa § 387 C.s.p v časti rozsudku pokiaľ ide o zverenie maloletej do osobnej starostlivosti otca . Vo vzťahu k výrokom o úprave styku napadnutý rozsudok zmenil postupom podľa § 388C.s.p. Svoje rozhodnutie odôvodňuje nasledovne.

14. Podľa § 387 ods. 1 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

15. Podľa § 388 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zmení, ak nie sú splnené podmienky na jeho potvrdenie, ani na jeho zrušenie.

16. Po oboznámení sa s obsahom spisu odvolací súd považuje napadnutý rozsudok za vecne správny vo vzťahu k výroku o zverení maloletej do osobnej starostlivosti otca. Ohľadne skutkových otázok posudzovaných súdom prvej inštancie neučinil odvolací súd odlišný skutkový záver. Pri rozhodovaní o úprave styku upravil čiastočne rozsah a podmienky styku matky s maloletou a v tejto časti zmenil napadnuté výroky .

17. Predmetom prieskumu odvolacieho súdu, s poukazom na obsah preskúmaného rozsudku i argumenty predstreté v odvolacom konaní bolo posúdiť, či sú splnené zákonné podmienky a dané skutkové okolnosti, odôvodňujúce zverenie do osobnej starostlivosti o maloletú u otca, správne a zákonné nastavenie podmienok styku matky s maloletou.

18. Odvolateľka - matka nesúhlasí so stanovenou formou osobnej starostlivosti u otca. Poukazuje na závery vykonaného znaleckého dokazovania a názor maloletej . Odvolateľ - otec namieta stanovený rozsah styku maloletej s prihliadnutím na jej zdravotný stav a neochotu matky zdroj alergénu odstrániť.

19. Krajský súd v Prešove zrušil rozsudok súdu prvej inštancie, sp. zn. 23P/1/2018-872 zo dňa 23.08.2022 uznesením č. k. 21CoP/53/2023-921, a to v rozsahu napadnutom odvolaním účastníka konania - otca. V uznesení odvolací súd uložil súdu prvej inštancie zistiť predovšetkým názor maloleteho dieťaťa, a to vzhľadom na participačné právu maloletej, ktorá je účastníčkou konania. Ďalej uložil súdu prvej inštancie nanovo vyhodnotiť všetky kritériá pre zvolenie formy starostlivosti, a to dostatočným spôsobom, a to vyrovnáť sa okrem názoru dieťaťa aj s vyhodnotením už prebiehajúcej formy starostlivosti o maloletú od vykonateľnosti rozhodnutia o neodkladnom opatrení zo dňa 07.02.2019, ktoré nariadil súd prvej inštancie, ktorým bola maloletá zverená do osobnej starostlivosti otca a zároveň aby vyhodnotil zistené okolnosti zverenia maloletej P. W. do starostlivosti otca a posúdil schopnosti rodičov vzájomne komunikovať o potrebách maloletej a kto z nich uznáva rolu druhého rodiča v živote dieťaťa a prijať nanovo rozhodnutia, v čo najlepšom záujme dieťaťa. Zároveň odvolací súd v zrušujúcom uznesení uviedol, že je presvedčený, že má význam opatrenie súdu vo forme odbornej pomoci a môže byť prostriedkom pomoci rodičom, aby sa rodičia naučili vzájomne slušne komunikovať.

V. Rekapitulácia skutočného stavu veci

20. Zo záverov skutočného stavu veci vyplývajú nasledovne zistenia. Rodičia maloletej nežijú v spoločnej domácnosti. K rodičovskej dohode o úprave výkonu rodičovských práv a povinností k maloletej medzi rodičmi od roku 2018 nedošlo. Rodičia majú rozdielne názory na otázku formy osobnej starostlivosti. Matka navrhuje osobnú starostlivosť u nej. V záverečnom prednese pred súdom prvej inštancie navrhla striedavú osobnú starostlivosť. Otec navrhoval pôvodne striedavú osobnú starostlivosť, neskôr navrhoval zverenie maloletej do jeho osobnej starostlivosti. Maloletá bola neodkladným opatrením súdu prvej inštancie zverená do osobnej starostlivosti otca, ktorý žije v spoločnej domácnosti so svojou manželkou. Súd maloletú zveril do osobnej starostlivosti otca po zistených opakovaných šetreniach domácnosti matky a po realizujúcej spolupráci otca s kolíznym opatrovníkom, ako aj po zistení, že otec má vytvorené vhodné podmienky. S rodinou maloletej sa dlhodobu pracuje, pokiaľ ide Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny v T. bol vypracovaný plán sociálneho poradenstva a v roku 2019 bolo poskytnuté matke sociálne poradenstvo a zároveň opakovane bola situácia v rodine preverovaná sociálnym šetrením.

21. V roku 2021 bol vypracovaný v konaní znalecký posudok znalkyne T. I. I. č. XX/XXXX. Zo záverov znaleckého posudku vyplynulo, že maloletá vzhľadom k veku a pohlaviu inklinuje o niečo viac k matke, preferuje ju a matka jej chýba. Dieťa v čase vyšetrenia bola predškôľčkou a malo X a pol roka. Znalkyňa uviedla, že ani jedného rodiča neodmieta a oboch ich má rada, chcela by viacej času stráviť s matkou. Dieťa je však neustále podvedomo nútené, aby sa rozhodovalo kto z rodičov je lepší a hodnotnejší. Znalkyňa v súhrne zhodnotila, že predpoklady otca, ako aj matky sú rovnocenné. U otca nezistila nijaké hrubé nepriaznivé zistenia, ktoré by ohrozili vývoj a výchovu maloletej . Vo vzťahu k matke uviedla, že aj v prostredí u matky je vystavovaná otázkam, u ktorého rodičov, čo robila, čo jedla a pod. Zo strany matky nezistila rovnako hrubé nepriaznivé nejaké vlastnosti, ktoré by ovplyvnili vývoj a výchovu maloletej. Upozornila však na negatívny efekt, keď si nahráva maloletú a spýta sa jej či chce ísť k ockovi. Znalkyňa upozornila, aby v súčasnej rodine jej nebolo spôsobované konanie, ktoré devaluje matku a môže ju v jej vývine dlhodobu negatívne ovplyvniť, čo sa týka jej neustáleho nahrávania a konfrontovania maloletej, čo robila u matky. Znalkyňa zdôraznila, že maloletá sa dostáva do konfliktu lojality oboch rodičov, ktorých ľúbi a je nepríjemné, ak sa má na nich vyjadrovať negatívne. Práve pocit viny je to čo maloletú následne trápi. Znalkyňa uviedla, že obaja rodičia sú schopní vytvorenia výchovného prostredia pre dieťa rovnocenným. Na strane matky je potrebné saturovanie potrieb v jej veku priamo matkou, na strane otca spolupráca s manželkou. Znalkyňa však upozorňuje, že dieťa sa ocitlo v situácii, kedy si musí voľiť medzi mamou a otcom. Je jej podprahovo vysielaná informácia, že voľba kohokoľvek bude sklamaním pre toho opačného rodiča a znalkyňa požiadala rodičov o prehodnotenie svojej nenávisťi k

opačnému rodičovi, o ukončenie boja postaveného na vlastných zraneniach a sklamaníach. Dieťa ich má oboch rado, oboch ich potrebuje, tiež potrebuje vidieť, že rodičia sa dokážu konštruktívne a priateľsky rozprávať a zachovať voči sebe elementárnu úctu.

22. V roku 2022 vykonával kolízny opatrovník šetrenie v rodine otca, kedy zistil, že otec pracuje v zahraničí, o maloletú v čase jeho neprítomnosti sa stará jeho manželka. Maloletá má vytvorené podmienky pre bývanie. Na strane matky v roku 2022 konštatoval kolízny opatrovník nadštandardne zariadený byt s priestorom pre maloletú N., ako aj P. Kolízny opatrovník v roku 2022 mal za to, že výhodnejšie výchovné prostriedky u matky. Zo zistení kolízneho opatrovníka zo dňa 22.11.2022 vyplynulo, že u maloletého dieťaťa došlo k zmene postoja a chce ostať v starostlivosti u otca. Nastupuje do prvého ročníka základnej školy, dieťa je schopné vyjadriť svoj názor a v prostredí otca je vnímaná ako pokojnejšia, pretože má zabezpečené potreby.

23. Z lekárskej správy T. T. J., N., s.r.o. T. zo dňa 26.10.2023 vyplýva, že maloletá je alergická na roztoče, je zistená pozitívna trieda X a raž, ako aj na mačku 2 trieda. Bola nastavená imunomodulačná liečba s tým, že je prevažne alergická bronchiálna astma diagnostikovaná a ľahká porucha bunkovej imunity. Z lekárskej správy zo dňa 01.02.2024 vyplynulo, že maloletá navštevuje imunoalergologickú ambulanciu od 22.02.2022, chodí na stanovený termín v doprovide otecka a jeho terajšej partnerky. Dobre spolupracujú a podávajú liečbu. Zhoršenie počas návštevy biologickej mamičky môže súvisieť s väčšou expozíciou roztočov a mačacej srsti. Na roztoče je výrazná alergia, na mačku slabšia, ale v srsti zvierat je väčšia koncentrácia roztočového alergénu. Prognóza ochorenia pri dodržiavaní odporúčaných opatrení a dodržiavaní liečebného režimu je priaznivá. Z lekárskej správy všeobecného lekára - ošetrojúcej T. T. P., U. (č.l. 956) vyplýva, že komunikácia s otcom je dobrá, matka navštívila ambulanciu jedenkrát, jej správanie bolo arogantné. Pacientkou je od 17.01.2022.

24. Z podanej správy - informácii kolízneho opatrovníka zo dňa 19.08.2025 vyplýva, že maloletá sa s matkou stretáva podľa rozhodnutia súdu prvého inštancie, maloletá sa na styk s matkou teší. Matka neodstránila z domácnosti zdroj alergénu. Dané informácie poskytol kolíznemu opatrovníkovi otec. S matkou sa nepodarilo skontaktovať.

VI. Právne posúdenie

25. Podľa § 36 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine (ďalej len „ZoR“) Rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti. Ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak to vyžadujú pomery v rodine, súd môže upraviť styk dieťaťa aj s blízkymi osobami. Ustanovenia § 24, § 25 a 26 sa použijú primerane.

26. Podľa § 24 ods. 1 až 5, ZoR v rozhodnutí, ktorým sa rozvádza manželstvo rodičov maloletého dieťaťa, súd upraví výkon ich rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu na čas po rozvode, najmä určí, komu maloleté dieťa zverí do osobnej starostlivosti, kto ho bude zastupovať a spravovať jeho majetok. Súčasne určí, ako má rodič, ktorému nebolo maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, prispievať na jeho výživu, alebo schváli dohodu rodičov o výške výživného (ods.1). Ak sú obidvaja rodičia spôsobilí dieťa vychovávať a ak majú o osobnú starostlivosť o dieťa obidvaja rodičia záujem, tak súd môže zveriť dieťa do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov, ak je to v záujme dieťaťa a ak budú takto lepšie zaistené potreby dieťaťa. Ak so striedavou osobnou starostlivosťou súhlasí aspoň jeden z rodičov dieťaťa, tak súd musí skúmať, či bude striedavá osobná starostlivosť v záujme dieťaťa (ods.2.) Rozhodnutie o úprave výkonu rodičovských práv a povinností možno nahradiť dohodou rodičov. Dohoda musí byť schválená súdom, inak je nevykonateľná. (ods.3) Súd pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností alebo pri schvaľovaní dohody rodičov rešpektuje právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom a vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia a ku schopnosti rodiča dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o dieťa s druhým rodičom. Súd dbá, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a aby bolo rešpektované právo dieťaťa na udržiavanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvomi rodičmi. (ods.4) Súd pri rozhodovaní o zverení maloletého dieťaťa do osobnej starostlivosti jedného z rodičov dbá na právo toho rodiča, ktorému nebude maloleté dieťa zverené

do osobnej starostlivosti, na pravidelné informovanie sa o maloletom dieťati. Rodič, ktorému nebolo maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, môže sa práva na pravidelné informovanie sa o maloletom dieťati domáhať na súde. (ods.5)

27. Podľa článku 3 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akejkoľvek činnosti týkajúcej sa detí, nech už uskutočňovanej verejnými alebo súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi.

28. Podľa článku 6 ods. 2 Dohovoru o právach dieťaťa štáty, ktoré sú zmluvnou stranou Dohovoru, zabezpečujú v najvyššej možnej miere zachovanie života a rozvoj dieťaťa.

29. Podľa článku 5 ZoR záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Pri určovaní a posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa zohľadňuje najmä a) úroveň starostlivosti o dieťa, b) bezpečie dieťaťa, ako aj bezpečie a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava, c) ochrana dôstojnosti, ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa, d) okolnosti, ktoré súvisia so zdravotným stavom dieťaťa alebo so zdravotným postihnutím dieťaťa, e) ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do jeho dôstojnosti a ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do duševnej, telesnej a citovej integrity osoby, ktorá je dieťaťu blízkou osobou, f) podmienky na zachovanie identity dieťaťa a na rozvoj schopností a vlôh dieťaťa, g) názor dieťaťa a jeho možné vystavenie konfliktu lojality a následnému pocitu viny, h) podmienky na vytváranie a rozvoj vzťahových väzieb s obidvomi rodičmi, súrodencami a s inými blízkymi osobami, i) využitie možných prostriedkov na zachovanie rodinného prostredia dieťaťa, ak sa zvažuje zásah do rodičovských práv a povinností.

30. Podľa § 43 ZoR maloleté dieťa má právo vyjadriť samostatne a slobodne svoj názor vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. V konaniach, v ktorých sa rozhoduje o veciach týkajúcich sa maloletého dieťaťa, má maloleté dieťa právo byť vypočuté. Názoru maloletého dieťaťa musí byť venovaná náležitá pozornosť zodpovedajúca jeho veku a rozumovej vyspelosti.

31. Rozhodovanie o úprave výkonu rodičovských práv a povinností v prípadoch kedy rodičia nie sú schopní sa na výkone rodičovských práv a povinností dohodnúť musí byť potom hľadaním optimálneho stavu zo strany súdu. Pri rozhodovaní o zverení dieťaťa, je treba vychádzať z premisy, že záujmom dieťaťa je, aby bolo zverené predovšetkým do starostlivosti oboch rodičov, každý z nich poskytuje dieťaťu láskyplnú starostlivosť a každý svojim dielom prispieva k osobnostnému vývoju dieťaťa. V priebehu konania navrhol otec striedavú osobnú starostlivosť, matka v závere konania pred súdom prvej inštancie. Jej odvolací návrh neobsahuje návrh na formu starostlivosti o maloleté dieťa. Otec a kolízny opatrovník považujú v najlepšom záujme zverenie maloletej do osobnej starostlivosti otcovi. Po posúdení vykonaného dokazovania a záverov z nich plynúcich odvolací súd má za to, že nateraz striedavá osobná starostlivosť v danej veci nie je možná z viacerých dôvodov. Hlavnými dôvodmi je vzdialenosť bydlísk rodičov, návšteva školského zariadenia maloleťou vzdialenom od súčasného bydliska matky ako aj konanie matky, ktorá neodstránila zdroj alergénu maloletej vo svojej domácnosti, napriek záverom plynúcim z lekárskej správy. Ďalším dôvodom je absolútna neschopnosť rodičov spoločne a slušne komunikovať o potrebách a záujmoch maloletej.

32. Pri prijatí záveru o tom, že striedavá osobná starostlivosť nie je vhodná, pristupuje odvolací súd k vyhodnoteniu správnosti záveru súdu o forme starostlivosti otca. Matka v podanom odvolaní namietala závery súdu vo vzťahu k zvereniu maloletej do osobnej starostlivosti otca, pričom považuje za nedostatočne zistený skutočný stav veci. Poukazuje na to, že po zrušení rozhodnutia odvolacím súdom súd vykonal iba zistenie názoru maloletej, oboznámil so správou kolízneho opatrovníka a vo veci vydal rozsudok. Má za to, že sa súd nezaoberal s návrhmi znaleckého posudku, v zmysle ktorého nemá maloletá vytvorené bezpečné prostredie u otca, poukazujúc na manipuláciu s maloleťou súčasnou manželkou otca a na neschopnosť otca starostlivosť zabezpečovať sám, ale prostredníctvom iných osôb, teda predovšetkým manželky.

33. Súd prvej inštancie zdôvodňuje svoje rozhodnutie o výbere formy osobnej starostlivosti o maloletú predovšetkým s poukazom na to, že matka pochybila výrazne pri zabezpečovaní starostlivosti o maloletú, keďže napriek vedomosti o alergii maloletej neizoluje maloletú od domácich zvierat (mačky), čím v dôsledku nezodpovedného postoja dochádza k zhoršovaniu zdravotného stavu maloletej počas realizácie pobytov maloletej u matky. Rovnako za nezodpovedné považuje neplnenie si vyživovacej

povinnosti, pričom je matka zamestnaná a dosahuje príjem a na výživu maloletej neprispieva. Ako tretie pochybenie považuje súd ovplyvňovanie maloletej pred jej zisťovaním názoru súdom, a to z dôvodu, že matka jej uviedla nereálne predstavy o dochádzke do školy a stretávaní sa s otcom. Matka k daným záverom súdu v podanom odvolaní neuviedla žiadne svoje tvrdenia, či svoj názor na dané konštatovanie súdu. V podanom odvolaní tieto závery súdu nerozporuje, poukazuje len na nesprávne závery súdu s poukazom na závery znaleckého posudku, a tvrdenia o neschopnosti otca zabezpečovať osobnú starostlivosť. Závery o forme zvolenej starostlivosti považuje odvolací za správne.

34. Vychádzajúc z ustanovenia § 24 ods. 5 Zákona o rodine súd pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností musí prihliadať na zákonné kritéria, a tými je právo maloletého dieťaťa na zachovanie vzťahu k obidvom rodičom a na citové väzby, vývinové potreby maloletých detí a stabilitu budúceho výchovného prostredia

35. Pri rozhodovaní o zverení maloletého dieťaťa do výchovy rodičov, je treba vychádzať z premisy, že záujmom dieťaťa je, aby bolo zverené predovšetkým do starostlivosti oboch rodičov, kde každý z nich poskytuje dieťaťu láskyplnú starostlivosť a každý svojim dielom prispieva k osobnostnému vývoju dieťaťa. (porovnaj nález Ústavného súdu Českej republiky zo dňa 26.05.2014 sp. zn. I. ÚS 2482/13).

36. Zo záverov znaleckého posudku, na ktorý poukazuje odvolateľka ako argument pre zverenie maloletej do jej osobnej starostlivosti vyplýva, že obaja rodičia majú rodičovské predpoklady, kedy otec, ako aj matka sú emočne zrelí, osobnostne vyvážení a zo záverov znaleckého posudku nevyplýva rozdiel výchovných predpokladov na strane otca či matky. Z týchto záverov vyplýva, že maloletá v čase realizácie vykonania znaleckého posudku chcela viac času tráviť s matkou a samozrejme všetky jej prejavy aj neverbálne vypovedali o tom, že jej matka chýba. Citové väzby maloletej na oboch rodičov sú rovnaké a maloletá má rada oboch rodičov. Dané kritérium citovej väzby maloletej je na strane oboch rodičov.

37. Ďalším z kritérií, ktoré sa posudzuje pri rozhodovaní a na ktoré aj odvolací súd prihliadol je schopnosť osoby usilujúcej sa o zverenie do jej starostlivosti, zaistiť vývoj, fyzické, vzdelávacie, emocionálne, materiálne a iné potreby maloletemu dieťaťu. Zohľadňuje sa vek, zdravotný stav, materiálne zabezpečenie, výchovné aj intelektuálne schopnosti a morálna integrita danej osoby a jej správanie k dieťaťu (porovnaj ESLP vo veci Liubenova c/a Bulharsku zo dňa 18.10.2011 č. 13786/04 bod 73). Pri posudzovaní predmetného kritéria v súlade so závermi vyplývajúcimi zo skutočného stavu aj odvolací súd má za to, že na strane otca sú vytvorené vhodnejšie výchovné podmienky. Vyplýva to predovšetkým zo zistení a správ kolízneho opatrovníka a lekárskeho správ predložených v konaní. V momentálnom výchovnom prostredí u matky sa kritérium schopnosti zabezpečiť vývoj maloletej, jej fyzické, emocionálne, materiálne potreby znižuje, a to predovšetkým s prihliadnutím na zdravotný stav maloletej, kedy matka nie ochotná odstrániť zo svojej domácnosti zdroj alergénu. Matka neuviedla pred súdom ani jeden argument, pre ktorý nie je ochotná odstrániť z domácnosti zdroj alergénu. Bez námietok účastníkov konania bol súdom vykonaný dôkaz, a to opakované zistenia a odborné zistenia u ošetrovujúcich lekárov maloletej. Z lekárskej správy nálezu T. T. J., N., s.r.o. (č.l. 954 - 955) vyplývajú nesporné závery o tom, že maloletá trpí alergickou bronchiálnou astmou, má ľahkú poruchu bunkovej imunity, trpí alergickou nádchou a je vlastne alergická na roztoče trieda 4 a mačka trieda 2. Lekárska správa obsahuje záver, že roztoče sa nachádzajú aj v mačacej srsti a u maloletej je výrazná alergia na roztoče a na mačku je slabšia, ale v srsti zvierat je tiež väčšia koncentrácia roztočového alergénu. Pokiaľ sa budú dodržiavať odporúčané opatrenia a dodržiavanie liečebného režimu, tak jej prognóza ochorenia je priaznivá. Ďalej treba ešte podotknúť, že z lekárskej správy všeobecného lekára pre deti a dorast T. T. P. (č.l. 956) vyplýva, že najčastejšie na vyšetrenia je doprevádzaná manželkou otca dieťaťa a otcom. S otcom je spolupráca dobrá, matka navštívila ambulanciu iba raz a jej správanie bolo arogantné. Správa je z 12.02.2024. Matka pred súdom prvej inštancie v poslednom výsluchu pred súdom uviedla, že mačky vo svojej domácnosti má, sú uzavreté v samostatnej miestnosti, kde majú stravu a toaletu a nevníma, aby mala dcéra nejaké výrazné problémy počas pobytu, možno iba 2 krát kýchnu, avšak sama maloletá sa vyjadruje, že nemá nijaký problém. Od nariadenia neodkladného opatrenia súdom prvej inštancie je maloletá v starostlivosti otca a s matkou trávi súdom vymedzený čas. Dané kritérium schopnosti rodičov tak zabezpečiť vývoj maloletej z hľadiska fyzických, emocionálnych a iných potrieb sú výhodnejšie na strane otca.

38. Ďalším kritériom je názor maloletého dieťaťa. Matka v podanom odvolaní namietala nesprávne rozhodnutie súdu aj s poukazom na zistený názor maloletej . Právo maloletého dieťaťa vyjadriť slobodne svoj názor vo veciach, ktoré sa ho týkajú, je jeho nepopierateľným právom (§ 38 CMP, § 43 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine). V konečnom dôsledku však posúdenie záujmu dieťaťa prináleží súdu. Jeho úlohou je korigovať predstavy a názory maloletého dieťaťa o tom, čo je pre neho za danej situácie vhodné a čo nie (porov. uznesenie Ústavného súdu Českej republiky vo veci III. ÚS 707/04, IV. ÚS 288/04, III. ÚS 2150/07, I. ÚS 3082/10). Nemožno totiž pripustiť, aby bol v konaní zohľadnený výhradne názor maloletého dieťaťa bez zreteľa na všetky zistené skutočnosti a v súlade s takto vysloveným názorom, aby došlo k vyhláseniu autoritatívneho rozhodnutia súdu (porov. Uznesenie Ústavného súdu Českej republiky vo veci I. ÚS 268/02). V rozhodovacom procese má názor maloletého dieťaťa významnú úlohu a jeho názor nemôže ostať nepovšimnutý s prihliadnutím na jeho vek a rozumovú vyspelosť, odrážajúc jeho schopnosť samostatne ho vyjadriť. V konečnom dôsledku posúdenie záujmu dieťaťa prináleží súdu.

39. Z posledného zisťovaného názoru maloletej pred súdom vyplynulo, že maloletej mamka chýba. To uviedla opakovane. U mamy má sestru, má už teraz aj bračeka, vyjadrila názor, žeby chcela byť s mamkou, k ockovi by išla kedy by chcela, aj by tam prespala, mamka by jej to dovolila. Zároveň uviedla, že by nemusela meniť školu, mamka by ju denne do školy vozila. Zároveň uviedla, že keď jej u mamy mačky chodia všade, ale spia v šatníku. Uviedla, že by s mamkou, keď by bola u mamy, tak by chodila k ockovi koľkokrát by chcela, aj na výlety a že keď bude veľká, budú bývať všetci u ocka. V závere uviedla, že nakoniec sa rozhodla, že chce bývať ocko a k mamke bude chodiť cez víkendy do školy by mala ďaleko . Rozhodla sa zostať u otca a mamku navštevovať. Vyhodnocujúc názor maloletého dieťaťa pred súdom, maloletá vyslala jasné signály obom rodičom o tom že má rada oboch. Je nútená v dôsledku rozpadu jej rodiny a vzniku nových rodín na strane oboch rodičov vyberať si jedného z rodičov. Nateraz odvolací súd má za to, že pri rozhodovaní súd prvej inštancie na názor maloletej prihliadol a jej názor vyhodnotil s prihliadnutím na závery výsledkov dokazovania, z ktorých možno uzavrieť, že maloletá má vytvorenú pozitívnu vzťahovú väzbu k otcovi a k matke a má záujem tráviť spoločný čas s matkou, viac než je tomu doposiaľ. Z názoru maloletej nevyplýva negatívny vzťah k ani matke, ani k otcovi, nevyjadruje sa o nich odmietavo, vyslala jasný signál o potrebe byť s matkou a tráviť s ňou viac času než je tomu doposiaľ a žela si, aby rodičia neboli konfliktní.

40. Vychádzajúc z ustanovenia § 24 ods. 4 a 5 Zákona o rodine je možné uzavrieť, že súd pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností prihliadol na zákonné kritéria, a to je právo maloletého dieťaťa na zachovanie vzťahu k obidvom rodičom. Prihliadol na citové väzby, vývinové potreby a stabilitu budúceho výchovného prostredia. V prejednávanej veci súd pristúpil k rozhodnutiu a k výberu rodiča, ktorý bude zabezpečovať osobnú starostlivosť o maloletú s prihliadnutím aj na záver, že striedavá osobná starostlivosť sa nejaví ako vhodné riešenie. Vzhľadom na závery, ktoré vyplynuli z dôkazov vykonaných súdom prvej inštancie, zisťovaní kolízneho opatrovníka a z názoru maloletého dieťaťa aj odvolací súd sa prikláňa k záveru, že momentálne v čase rozhodovania súdu rodičovské predpoklady prevažujú v prospech otca .

41. V každom konaní starostlivosti súdu o maloleté dieťa je prioritný záujem maloletého dieťaťa. Tomu musí byť venovaný prioritný záujem.

42. Záujem dieťaťa však nie je možné stotožňovať so subjektívnymi predstavami rodičov o realizácii svojho výchovného pôsobenia. Prvoradým záujmom každého dieťaťa je, aby vyrastalo v bezpečnom a stabilnom výchovnom prostredí v okruhu ľudí, ktorí sú schopní a ochotní mu poskytnúť nielen materiálne zabezpečenie ale aj lásku a výchovu tak, aby sa mohlo pozitívne vyvíjať po všetkých stránkach. Odvolací súd konštatuje , že pri zisťovaní najlepšieho záujmu mal. dieťaťa boli zistené všetky relevantné okolnosti, ktoré sú spôsobilé pre prijatie záveru čo je v jeho najlepšom záujme. V najlepšom záujme maloletej je byť v starostlivosti otca. Prostredie otca možno považovať za stabilné a bezpečné , úroveň starostlivosti je dostatočná a zabezpečená , overená dlhodobým stavom počas ktorého sa dieťa v starostlivosti otca už nachádza. Otec je povinný vytvárať čo najlepšie podmienky maloletej pre rozvoj jej vzťahu s matkou , pretože matka je v jej živote dôležitá a nezastupiteľná. Otec sa musí zdržať konania na ktoré upozornila znalkyňa a to aby maloletej nebolo spôsobované konanie, ktoré devalvuje matku a môže ju v jej vývine dlhodobo negatívne ovplyvniť, čo sa týka jej neustáleho nahrávania a konfrontovania maloletej, čo robila u matky. Znalkyňa zdôraznila, že maloletá sa dostáva do konfliktu lojality oboch rodičov, ktorých ľúbi a je neprijemné, ak sa má na nich vyjadrovať negatívne.

43. Vo vzťahu k ďalšej odvolacej námietke matky, že súd rozhodol po zrušujúcom uznesení odvolacím súdom iba na základe názoru maloletej a na základe správ kolízneho opatrovníka je potrebné uviesť nasledovné. Súd prvej inštancie po zrušení veci odvolacím súdom vyzval účastníkov konania na doplnenie návrhov na doplnenie dokazovania a na zhodnotenie situácie, ktorá nastala po zrušení veci odvolacím súdom a zároveň vo veci vykonal viacero dôkazov než tých, na ktoré poukazuje matka v podanom odvolaní. Ide predovšetkým o lekárske správy T. T. J. (č.l. 943 - 943, č.l. 954 a lekárska správa - č.l. 956.

44. Vzhľadom na vyššie uvedené dôvody odvolací súd potvrdil rozsudok vo výroku o zverení maloletej do osobnej starostlivosti otca ako vecne správny postupom podľa ustanovenia § 387 CSP.

45. Vo vzťahu k rozhodnutiu súdu o úprave styku matky s maloletou bolo podané odvolanie otcom. Otec namieta súdom stanovenú úpravu styku a poukazuje na to, že súd nezohľadnil pri rozhodovaní dôležitú skutočnosť a to zdroj alergénu v domácnosti matky. Matka podala odvolanie aj proti výroku o styku, keďže navrhuje, aby dieťa bolo zverené do jej osobnej starostlivosti a nesúhlasí so záverom súdu o forme osobnej starostlivosti. V odvolaní konkrétne výhrady voči rozhodnutiu ohľadne rozsahu styku nie sú uvedené.

46. V prejednávanej veci do popredia vystupuje viacero pre súd starostlivosti o maloleté dieťa rozhodných faktorov. Vo vzťahu k citovej väzbe je treba konštatovať preukázanú existenciu citovej väzby maloletej na oboch rodičov. Preferenčným rodičom sa rozhodnutím súdu stal otec. Maloletej je známe rodinné prostredie oboch rodičov. Úpravou styku tak ako ju stanovil súd nastala nerovnomernosť a výrazná odchýlka v starostlivosti zo strany matky. Z obsahu odôvodnenia rozhodnutia súdu jednoznačne nevyplývajú dôvody pre danú odchýlku. Zároveň je potrebné vytknúť súdu prvej inštancie, že rozhodnutie ohľadne rozsahu styku neobsahuje dostatočné zdôvodnenie k podmienkam na strane matky v jej domácnosti vzhľadom k zdravotnému stavu maloletej a existencii zdroju alergénu pre maloletú. Na strane druhej je potrebné konštatovať že, maloletá má vytvorený citový vzťah k matke a matka jej chýba. Vytvorením nedostatočného priestoru pre matku táto stráca možnosti pre výchovu maloletej. V najlepšom záujme maloletej je byť v čo najširšom časovom rozsahu aj s matkou. Pri úprave styku pri posudzovaní konkrétnej úpravy styku sa stalo rozhodným vyváženie zistených skutočností, tak aby úprava styku bola čo v najlepšom záujme maloletej. Odvolací súd tak pristúpil k vyváženiu najlepšieho záujmu maloletej, ktorá túži tráviť čas s matkou a zároveň musel prihliadnuť na doterajší postoj matky predovšetkým k zdravotnému stavu maloletej.

47. Rodičovské práva a povinnosti majú obaja rodičia. Pri ich výkone sú povinní chrániť záujmy mal. dieťaťa (§ 28 ods. 1, 2 ZoR). Z citovaného ustanovenia zákona vyplýva, že rodičia majú nielen právo, ale aj povinnosť podieľať sa na výchove mal. dieťaťa. Byť spolu znamená pre rodiča a jeho dieťa jeden zo základných prvkov rodinného života, a to aj napriek nezhodám vo vzťahoch medzi rodičmi. Nemožno spochybníť, že väzba medzi matkou a maloletým dieťaťom a otcom a maloletým dieťaťom je jedným z prvoradých predpokladov vývoja ľudského jedinca. Tomu zodpovedá i právna úprava, v zmysle ktorej súd dbá, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a aby bolo rešpektované právo dieťaťa na udržiavanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvomi rodičmi § 24 ods. 4 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine.

48. Kritéria pre rozhodovanie o zverení dieťaťa do starostlivosti sa analogicky uplatnia aj v prípade rozhodovania o styku. V tomto ohľade všeobecne platí, že súdne konanie má byť vedené, a prijaté opatrenia majú byť učinené vždy v najlepšom záujme dieťaťa (čl. 3 Dohovoru o právach dieťaťa). V každom konaní starostlivosti súdu o maloleté dieťa je prioritný záujem maloletého dieťaťa.

49. Najlepším záujmom dieťaťa je, aby sa stretávalo v čo najširšom rozsahu s rodičom, ktorému nie je zverené do osobnej starostlivosti. V prípadoch, pokiaľ striedavá starostlivosť nie je súdom zvolená, je potom pri zverení dieťaťa jednému z rodičov alternatívou stanovenie širokého rozsahu styku druhému rodičovi, ktorému dieťa nie je zverené. Časový priestor na styk rodiča s dieťaťom tak determinuje reálne možnosti rodiča vychovávať svoje dieťa, čím je tento priestor užší, tým je právo rodiča vychovávať svoje dieťa užšie, a naopak. Ak je rodičovi upravený styk s dieťaťom, znamená to, že počas vymedzeného času styku rodič svoje právo a povinnosť vychovávať svoje dieťa a starať sa oň realizuje a zároveň dieťa prostredníctvom toho času tiež realizuje svoje právo na výchovu a starostlivosť od tohto rodiča.

50. Odvolací súd má za to, že pre naplnenie možností a zachovania nielen práva matky, ale práva dieťaťa ktoré má právo na výchovu a starostlivosť zo strany oboch rodičov, je dôležité naplniť otázku zachovania a vytvorenia priestoru pre právo maloletej na zachovanie vzťahu k matke. To je možné realizovať len prostredníctvom vytvorenia čo najširšieho časového priestoru. Samozrejme zásada dodržania rovnocennosti časových priestorov oboch rodičov v prípade, ak dieťa nie je zverené do striedavej osobnej starostlivosti, je limitovaná množstvom ďalších faktorov, ktoré majú pôvod v individuálnych okolnostiach každej veci.

51. V prejednávanvej veci rodičia nežijú v rovnakých bydliskách, rozhodnou okolnosťou, na ktorú v danej veci je potrebné prihliadnuť a ktorú nie je možné opomenúť je otázka zdravotného stavu maloletej a predovšetkým existencia zdroju alergénu, ktorý sa v domácnosti matky nachádza. Práve s prihliadnutím na dané špecifikum nie je možné uvedenú zásadu rovnocenného styku naplniť ale je potrebné hľadať model a spôsob, aby daná požiadavka bola čo najlepšie vzhľadom na záujem maloletej naplnená. Špecifickou okolnosťou daného prípadu je však správanie matky a možno konštatovať jej nezodpovedný prístup k existencii zdroju alergénu, ktorý sa nachádza v jej domácnosti. Lekárske správy, sú dôkazom o tom, že maloletá má vyšší stupeň a intenzívny stupeň alergie na roztoče, a to až triedu 4 zdroj alergénom je mačka a to triedu 2. Matka nateraz neodstránila z domácností zdroj alergénu, čo dôvodne otec namieta ako aj kolízny opatrovník poukazuje na správanie sa matky. Vzhľadom k tomu, že zdrojom alergénu je mačka, a roztoče, pričom sa roztoče nachádzajú aj v srsti mačiek tak je bez pochyb, že nie je v záujme maloletej s prihliadnutím na jej zdravotný stav, aby styk prebiehal s matkou v jej domácnosti ak je maloletej umožnené byť v kontakte s mačkou. Práve daný zdravotný stav maloletej a neodstránenie stroju alergénu z domácnosti matky čo v najširšom možnom rozsahu považuje odvolací súd za tak špecifickú okolnosť, pre ktorú bolo potrebné sa v záujme maloletej odchýliť od štandardnej úpravy styku. Do úvahy je potrebné zobrať charakter zdravotného stavu maloletej a charakter jej ochorenia a z tohto dôvodu musí odvolací súd konštatovať, že styk upravený súdom prvej inštancie s miernou úpravou je ponechaný aj odvolacím súdom vzhľadom na vyššie opísané špecifické dôvody. Keďže súdy pri úprave styku rozhodujú aj do budúcnosti, túto okolnosť mal odvolací súd pri svojom rozhodovaní na zreteli, ale vzhľadom k tomu, že doposiaľ nedošlo k odstráneniu alergénu zo zdroja domácnosti matky, nevedno či matka tak učiní, rozhodol sa odvolací súd ponechať nateraz tento styk v obmedzenom rozsahu s uložením povinnosti matke zabezpečiť neexistenciu zdroja tohto alergénu v domácnosti pokiaľ ide o mačku. Do budúcnosti je však potrebné, ak dôjde k odstráneniu zdroju alergénu, aby buď došlo k dohode rodičov na čo odvolací súd apeluje a k rozšíreniu styku s matkou, aby sa čo najviac naplnila zásada rovnocenného osobného styku. Matka je však povinná dodržiavať uloženú povinnosť súdom a pristupovať zodpovedne k zdravotnému stavu maloletej dcéry.

52. Odvolací súd pristúpil pri úprave styku k uloženiu povinnosti matke zabezpečiť, aby počas styku nebola maloletá v kontakte s mačkou, aby u matky sa v jej domácnosti nenachádzala mačka. Prejavom rodičovskej zodpovednosti by bolo určite pokiaľ by došlo k odstráneniu daného zdroja z domácnosti matky. Zároveň je povinnosťou matky rovnako sa snažiť počas pobytu čo najlepšie zabezpečovať hygienické podmienky v domácnosti, kde maloletá sa nachádza vo vzťahu k tomu, že trpí alergiou na roztoče. Odporúčania lekára sú jednoznačne, je potrebné časté vetranie, časté prezliekanie posteľného prádla.

53. Rešpektujúc však záujem maloletej a vyrovnávajúc postoj matky je daná potreba čiastočnej zmeny úpravy styku. Odvolací súd upravil styk maloletej aj počas vianočných sviatkov. K tejto úprave pristúpil majúc na zreteli, že pokiaľ sa upravuje súdom styk počas vianočných sviatkov, mal by mať každý z rodičov právo stráviť Štedrý deň s dieťaťom, ako aj dieťa s rodičom, pretože je to pre rodinu významný sviatok. Pri neexistujúcej dohode je styk odvolacím súdom upravený počas daného dňa v striedaní párneho a nepárneho roka. Primerane je rozšírený styk počas vianočných sviatkov, berúc do úvahy doterajší prístup matky a potrebu maloletej byť aj s matkou. Rovnako sa čiastočne upravil styk počas veľkonočných sviatkov. Predĺžil sa aj čas počas víkendov, v ktorých je upravený styk. Tieto úpravy vníma odvolací súd ako čiastkové opatrenia v záujme maloletej. Matka musí však zmeniť svoj postoj k odstráneniu alergénu v domácnosti počas styku a dodržiavať určenú povinnosť výrokom tohto rozhodnutia. Pokiaľ však matka nebude dodržiavať danú povinnosť je dôvodné pristúpiť k zásahu do jej rodičovských práv vo vzťahu k rozsahu úpravy styku a to aj napriek tomu, že maloletá túži byť aj s matkou. Tieto pravidla styku sú vytvorené ako akýsi rámec ale so zdôraznením, že matka bude dodržiavať uloženú povinnosť odvolacím súdom a zdroj alergénu nebude v jej domácnosti. Nie

je nateraz súdom upravený styk počas prázdnin. Závažný dôvod, ktorý existuje a pre ktorý nateraz odvolací súd neupravil stretávanie sa počas prázdnin je skutočnosť, že dieťa počas prázdnin trávi dlhšie obdobie u rodiča ktorému nie je zverené a v čase rozhodovania súdu stále existuje zdroj alergénu v domácnosti matky. Neznamená to teda, že tento rozsah styku ak nebude upravený rodičmi dohodou, alebo v blízkej budúcnosti nebude potrebné ho upraviť súdom, pretože styk počas prázdnin s rodičom, ktorému dieťa nie je zverené je bežne upravený odlišne ako bežný styk ako to už bolo uvedené pokiaľ na to samozrejme, neexistujú iné silné dôvody.

54. Vzhľadom na vyššie opísané zistenia a dôvody prijal odvolací súd záver o čiastočnej dôvodnosti zmenu rozsahu styku maloletej s matkou a pristúpil k zmene rozsudku postupom podľa ustanovenia § 388 CSP vo vzťahu k výrokom o úprave styku.

55. Odvolací súd na záver dodáva, že zo záverov vykonaného dokazovania vyplýva pre súd nepochopiteľná neschopnosť oboch rodičov vzájomne komunikovať. Konanie sa začalo už v roku 2018 napriek tomu rodičia nezmenili spôsob vzájomnej komunikácie. Už znalkyňa uviedla, že vzhľadom na správanie sa rodičov je maloletá vystavená konfliktu lojality, pretože oboch rodičov ľúbi a je jej nepríjemné, ak sa má na nich vyjadrovať negatívne. Práve pocit viny je to, čo maloletú následne trápi. Znalkyňa výrazne upozorňovala rodičov na to, že maloletá sa ocitla v situácii, kedy si musí voliť medzi mamou a otcom. Má sťažnú situáciu tým, že je v nej podprahovo vysielaná informácia, že voľba kohokoľvek bude sklamaním pre toho opačného rodiča a práve dôsledky toho potláčania autentických pocitov, len aby rodičia boli spokojní, môže v budúcnosti viesť k vážnym negatívnym dôsledkom. V roku 2021 vyslala znalkyňa rodičom ako detský terapeut jasný signál so žiadosťou o prehodnotenie svojej nenávisťi k opačnému rodičovi, k ukončeniu boja postaveného na vlastných zraneniach a sklamaníach. Vyžaduje sa od rodičov, aby konštruktívne a priateľsky rozprávali a zachovávali elementárnu úctu. Práve z týchto závažných zistených dôvodov pristúpil odvolací súd k uloženiu výchovného opatrenia, a to odborného poradenstva rodičom podľa ustanovenia § 37 ods.2 písmo d/ zákona o rodine za účelom nájdenia vhodného spôsobu komunikácie a nadobudnutia rodičovských zručností a v odvolacom konaní nariadil neodkladné opatrenie .

56. Je nevyhnutné, aby rodičia boli zrelšími rodičmi, vzájomne sa podporovali a rešpektovali sa ako rodičia . Je na oboch rodičov, aby už prekonalí prekážky a riešili problémy hľadiac tak na budúcnosť spoločnej dcéry . Odvolací súd apeluje na rodičov, aby zlepšili svoju komunikáciu a snažili sa dohodnúť na výchovných princípoch, zachovávali podobné výchovné postupy a stereotypy, viac komunikovali o veciach týkajúcich sa mal. (pravdivo informovali, čo sa udialo v priebehu pobytu u jedného z nich), nesúťažili o jej lásku. Na strane matky sa vyžaduje zodpovednejší rodičovský prístup , ktorý zohľadní potreby maloletej a jej túžbu byť s matkou. Účelom rodičovskej zodpovednosti (autority), ktorú majú obaja rodičia teda aj matka je ochrana záujmov dieťaťa z hľadiska jeho bezpečnosti, zdravia a morálky.

57. Rodičovstvo nemá byť súťažou schopnejšieho rodiča, najschopnejším rodičom sú pre dieťa dvaja rodičia, ktorí konajú vo vzájomnej spolupráci vedení blahom dieťaťa. (porovnaj: Právne postavenie maloletého dieťaťa vo vzťahu k jeho rodičom, str. 89 Lucia Danišovičová, Vydavateľstvo C.H.BECK).

58. Odvolací súd ďalej pripomína a zdôrazňuje, že akýkoľvek ukrivdený človek si musí priznať, že dieťa má právo poznať skutočne a poriadne svojich rodičov, má právo možnosť tráviť s každým z nich čas a vyrovnáť sa i s tým, že jeho rodič nie je dokonalý. Ak vedie jeden z rodičov svoje dieťa k nenávisťi, či k zapretiu druhého rodiča, učí ho vlastne k nenávisťi k sebe samému. „ Dosiahnuť zhodu rodičov kvôli dieťaťu nie je právom rodiča, ale jeho povinnosťou vyplývajúcou z jeho rodičovskej zodpovednosti“ (Jürgen Rudolf).

59. Záverom odvolací súd ešte poznamenáva, že rozhodol bez nariadenia pojednávania. Existenciu podmienok pre doplnenie dokazovania odvolací súd nezistil (§ 384 ods. 2 a 3 C.s.p.). S dôrazom na to, že nedoplňal dokazovanie, a preto prípadne ďalšie tvrdenia prednesené účastníkmi konania na pojednávaní na odvolacom súde nemohli mať vplyv na iné rozhodnutie odvolacieho súdu. Postačovalo preto preskúmanie veci na základe spisovej dokumentácie; účastníci, predovšetkým odvolateľ, ani nevzniesli žiadny presvedčivý dôkaz potvrdzujúci, že iba ústna časť pojednávania nasledujúca po výmene písomných stanovísk by mohla zaručiť spravodlivé konanie (porovnaj napr. rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva zo dňa 25.04.2002, č. 64336/01, vo veci LinoCarlos VARELA

ASSALINO proti Portugalsku; porovnaj tiež rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky napr. vo veci vedenej pod sp.zn. 5 Cdo 218/2009, 3 Cdo 51/2011, 3 Cdo 186/2012, 7 Cdo 56/2011)

60. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd v zmysle ust. § 52 CMP, podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak. Odvolací súd zároveň nevzhladol dôvod, pre ktorý by bolo spravodlivé priznať náhradu trov konania niektorému z účastníkov v zmysle ust. § 55 CMP.

61. Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3 : 0 (§ 3 ods. 9 zákona číslo 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov; § 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP).

Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Podľa § 376 ods. 1 CMP v spojení s § 370 ods. 1 CMP ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľný exekučný titul, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému, môže oprávnený podať návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, ktorým bola upravená vyživovacia povinnosť, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok).